Nr 32.

Ankom till riksdagens kansli den 31 mars 1938 kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning av vissa framställningar rörande understöd åt efterlevande till vissa i statens tjänst anställda personer m. fl.

Bankoutskottet får härmed avgiva utlåtande över nedannämnda till utskottet hänvisade framställningar rörande understöd åt efterlevande till vissa i statens tjänst anställda personer m. fl.

Beträffande utredningen i de ärenden, som behandlas i utlåtandet, får utskottet, i den mån redogörelse i det följande ej lämnas, hänvisa till vederbörande propositioner och motioner.

A. Civila pensionsväsendet.

1:o.

Folkskolläraren Anders Ehrnells änka. I en den 4 februari 1938 dagtecknad proposition nr 121 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att folkskolläraren Anders Ehrnells änka Anna Maria Ehrnell, född Jonsson, må räknat från och med den 1 augusti 1937 från statens pensionsanstalt erhålla pension, såsom om punkten 8 av övergångsbestämmelserna till IV kapitlet i anstaltens reglemente varit å henne tillämplig.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att folkskolläraren Ehrnell var född den 28 november 1867 och avled den 7 juni 1904;

att han, efter tre terminers tjänstgöring som lärare vid mindre folkskola i Idre skoldistrikt, tjänstgjort såsom småskollärare i Älvdalens skoldistrikt under tiden 1892—vårterminen 1902 och en del av höstterminen 1902 samt såsom vikarierande folkskollärare i Idre skoldistrikt 11 veckor höstterminen 1902, 30 veckor år 1903 och 19 veckor vårterminen 1904, vilken sistnämnda vårtermin slutade den 22 maj 1904;

att han den 7 februari 1904 valdes till ordinarie folkskollärare i Idre skoldistrikt från och med den 1 juli samma år;

att han icke var delägare i folkskollärarnas änke- och pupillkassa;

att han såsom dödsbodelägare efterlämnade änkan Anna Maria Ehrnell, född Jonsson, vilken är född den 28 juni 1870, samt tvenne i äktenskapet födda barn;

samt att änkefru Ehrnell alltsedan mannens frånfälle befunnit sig i behövande ekonomiska omständigheter och att barnen icke kunna i nämnvärd utsträckning bidraga till hennes uppehälle.

I punkt 8 av övergångsbestämmelserna till IV kapitlet av reglementet för statens pensionsanstalt den 31 december 1919 (nr 878) stadgas, att efterlevande efter den, som icke varit delägare i folkskollärarnas änke- och pupillkassa och som avlidit före den 1 januari 1920 och vid sin död innehade anställning som lärare med full tjänstgöring vid av skoldistrikt inrättad folkskola, må, om de styrka sig vara i behövande omständigheter, av pensionsanstalten förklaras berättigade till pension, beräknad efter ett familjepensionsunderlag av 300 kronor. Å dylik pension utgår pensionstillägg med 90 kronor samt dyrtidstillägg.

Genom beslut den 13 augusti 1937 har *statens pensionsanstalt* funnit sig förhindrad att jämlikt nyssnämnda bestämmelse tilldela änkefru Ehrnell pension efter mannen, enär denne avlidit efter det han frånträtt sin befattning som vikarierande folkskollärare och innan han tillträtt den ordinarie befattning, till vars innehavare han blivit vald, och sålunda icke kunde anses hava vid sin död innehaft anställning som lärare vid folkskola.

I en till Kungl. Maj:t ställd, den 21 augusti 1937 dagtecknad skrift har änkefru Ehrnell anhållit att — om möjligt med viss retroaktiv verkan — få sig tillerkänd pension efter mannen.

Statens pensionsanstalt har i utlåtande i ärendet förklarat sig med hänsyn till de säregna och behjärtansvärda omständigheterna i förevarande fall icke hava något att erinra emot att förslag förelades riksdagen om beredande åt änkefru Ehrnell av pension med belopp, som skulle hava tillkommit henne vid tillämpning av förutberörda stadgande i punkt 8 av övergångsbestämmelserna till IV kapitlet i pensionsanstaltens reglemente.

Föredragande *departementschefen* har i likhet med statens pensionsanstalt funnit, att pension bör i särskild ordning beredas änkefru Ehrnell och att hon därvid skulle komma i åtnjutande av pension med 300 kronor för år jämte tilläggsförmåner. Pensionen har synts departementschefen skäligen böra få utgå från och med augusti 1937, under vilken månad änkefru Ehrnell inkommit med ansökning om pension.

Med biträdande av Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

2:o.

Jordbrukskonsulenten Eric Adam Faith-Ells änka *(tillgodoräkning av viss tjänstgöring).* I likalydande motionerna I: 54 av herrar *Ekströmer* och *Svensson, Martin,* samt II: 98 av herrar *Svensson* och *Mattsson* har hemställts, »att riksdagen måtte bevilja konsulenten Eric Adam Faith-Ells änka Hedvig Helene Marie Faith-Ell tilläggspension från den 1 juli 1938 med det belopp, vartill pensionen skolat uppgå, därest konsulenten Ells tjänstgöring dels som konsulent i Kronobergs län under åren 1907—1909, dels ock som husdjurs- och mejerikonsulent i Estland under åren 1909—1919 inräknades i de tjänsteår, efter vilka pensionen skall beräknas».

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Faith-Ell var född år 1878 och avled den 11 juni 1937;

att han avlade agronomexamen vid Alnarps lantbruksinstitut år 1903 samt mejerikonsulentexamen därstädes år 1904;

att han var anställd såsom lärare vid Bodens folkhögskola och lantmannaskola åren 1904—1906;

att han var statsstipendiat i mejerihushållning åren 1906—1907;

att han åren 1907—1909 innehade anställning såsom konsulent hos Kronobergs läns hushållningssällskap;

att han var anställd såsom husdjurs- och mejerikonsulent hos Estländische Landwirtschaftliche Verein i Reval under åren 1909—1919;

att han den 1 mars 1923 ånyo anställdes såsom konsulent hos Kronobergs läns hushållningssällskap, vilken befattning han innehade till sin död;

att han vid sin död efterlämnade änkan Hedvig Helene Marie Faith-Ell, född Lindeberg, en myndig son samt en son, född den 9 april 1917;

samt att änkefru Faith-Ell och makarnas omyndige son uppbära reducerad familjepension från statens pensionsanstalt från och med den 1 juli 1937 med tillhopa 953 kronor 40 öre per år jämte dyrtidstillägg därå till belopp av 456 kronor.

Över förevarande motioner har utskottet i vederbörlig ordning införskaffat utlåtande från *statskontoret,* som anfört följande:

»Såsom i motionen framhållits, har konsulenten Faith-Ells efterlevande maka från statens pensionsanstalt kommit i åtnjutande av familjepension till det belopp, som enligt det för anstalten gällande reglementet kan tillkomma henne. Anledningen till att hon ej kunde tilldelas oavkortad familjepension var den, att konsulenten Faith-Ell tillträdde sin tjänst vid så hög ålder, att han, även om han levat till pensionsåldern, 65 år, skulle uppnått endast 20 hela tjänstår, medan 33 tjänstår fordras för full pension.

I föreliggande motioner har hemställts, att riksdagen måtte bevilja Faith-Ells änka tilläggspension med det belopp, vartill pensionen skolat utgå, därest Faith-Ells tjänstgöring dels som konsulent i Kronobergs län under åren 1907—1909, vilken befattning då ej var förenad med pensionsrätt, dels ock som husdjurs- och mejerikonsulent i Estland under åren 1909—1919 inräknades i de tjänstår, för vilka pensionen skulle beräknas.

Ett medgivande av tilläggspension i föreliggande fall skulle alltså i sak innebära, att ovanberörda tidsperioder finge tillgodoräknas som tjänstår för er-

hållande av pension. Statskontoret kan icke finna, att tillräckliga skäl blivit förebragta för att i detta fall andra bestämmelser skulle tillämpas än de som gälla för övriga befattningshavare, vilka äro anslutna till statens pensionsanstalt.

Med hänsyn till de konsekvenser, som otvivelaktigt skulle bliva en följd av ett tillmötesgående av det i föreliggande motioner framförda förslaget, anser statskontoret, att dessa motioner ej böra föranleda någon riksdagens åtgärd.»

Utskottet. Utskottet ansluter sig till vad statskontoret i förevarande ärende anfört och hemställer förty,

att förevarande motioner I: 54 och II: 98 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

B. Anslaget till diverse pensioner och understöd m. m.

I. Försvarsdepartementet.

3:o.

Värmeingenjören hos arméförvaltningen Olof Natanael Bruhns änka. I en den 12 mars 1938 dagtecknad proposition nr 249 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att värmeingenjören hos arméförvaltningen Olof Natanael Bruhns änka Emma Bruhn, född Nordholm, må från och med den 1 februari 1937 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 1,200 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Bruhn var född den 21 november 1873 och avled den 25 januari 1937;

att han var anställd hos arméns kasernbyggnadsnämnd från och med den 1 april 1911 till och med den 31 juli 1924;

att Bruhn från och med den 1 januari 1919 — under tiden intill den 31 juli 1924 jämsides med tjänstgöringen hos kasernbyggnadsnämnden — innehade anställning såsom chef för maskin- och värmebyrån vid arméförvaltningens fortifikationsdepartement, i vilken anställning han kvarstod intill sin död;

att han under hela sin anställning såsom chef för maskin- och värmebyrån, med undantag av de allra första åren, uppbar ett årligt arvode av 11,610 kronor jämte dyrtidstillägg enligt för befattningshavare vid nyreglerade verk stadgade grunder;

att han såsom dödsbodelägare efterlämnade änkan Emma Bruhn, född Nordholm, vilken är född den 25 juli 1876, samt två till myndig ålder komna döttrar;

att behållningen i boet efter Bruhn uppgick till omkring 14,800 kronor;

att änkefru Bruhn såsom sin enskilda egendom äger $^1/_6$ i en fastighet i

Stockholm, vilken andel beräknas vid försäljning inbringa omkring 20,000 kronor utöver åvilande intecknad gäld, varjämte hon på grund av testamentariskt förordnande av en anförvant uppbär en årlig livränta å omkring 1,800 kronor;

att makarnas äldsta dotter, vilken enligt läkarintyg på grund av klenhet är och kommer att förbliva oförmögen till förvärvsarbete, är ogift och för sin försörjning beroende av änkefru Bruhn;

samt att makarnas yngsta dotter, som är gift, innehar anställning såsom e. o. kontorsbiträde i statens tjänst.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

4:o.

Konstruktören i marinförvaltningen Ernst Albert Hanssons änka. I punkten 2 av förevarande proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att konstruktören å marinförvaltningens ingenjöravdelning Ernst Albert Hanssons änka Elin Alida Hansson, född Waldo, må från och med den 1 maj 1937 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 708 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Hansson var född den 16 september 1875 och avled den 24 april 1937;

att han innehade anställning såsom ritare å ingenjördepartementet vid Stockholms örlogsvarv under tiden 15 oktober 1894—31 mars 1915 samt såsom ritare och konstruktör å marinförvaltningens ingenjöravdelning under tiden därefter intill sin död;

att hans sammanlagda anställningstid i statens tjänst således uppgick till omkring 42 år 6 månader;

att han sedan den 1 juli 1936 innehade ställning såsom extra ordinarie tjänsteman vid försvarsväsendet med avlöning enligt 18 lönegraden i den i kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 215) med avlöningsbestämmelser för vissa civila och civilmilitära icke-ordinarie befattningshavare vid försvarsväsendet intagna löneplanen för extra ordinarie tjänstemän;

att Hansson vid sin död efterlämnade änkan Elin Alida Hansson, född Waldo, vilken är född den 7 september 1874;

samt att boupptecknigen efter Hansson utvisade en behållning av omkring 45,000 kronor.

Enär Hansson avlidit före ikraftträdandet den 1 juli 1937 av allmänna familjepensionsreglementet, är änkefru Hansson icke berättigad åtnjuta pension enligt bestämmelserna i detta reglemente.

Utskottet, som icke velat motsätta sig det föreliggande förslaget, får hemställa,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

5:o.

Mästaren Hjalmar Heliodorus Bäcks änka. Under punkten 3 av förevarande proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att mästaren vid ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg Hjalmar Heliodorus Bäcks änka Ingeborg Sofia Bäck, född Flodman, må från och med den 1 februari 1937 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 636 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Bäck var född den 10 oktober 1878 och avled den 14 januari 1937;

att han innehade anställning vid ammunitionsfabrikens avdelning å Karlsborg, såsom arbetare under tiden 1 mars—31 oktober 1915, såsom arbetsförman under tiden 1 november 1915—30 juni 1936 samt såsom mästare under tiden därefter intill sin död;

att han i egenskap av mästare från och med den 1 juli 1936 innehade ställning såsom extra ordinarie tjänsteman med lön enligt 14 lönegraden i den i kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 215) med avlöningsbestämmelser för vissa civila och civilmilitära icke-ordinarie befattningshavare vid försvarsväsendet intagna löneplanen för extra ordinarie tjänstemän;

att han vid sitt frånfälle efterlämnade änkan Ingeborg Sofia Bäck, född Flodman, vilken är född den 24 november 1881, samt två döttrar, av vilka den yngsta är född år 1917;

att boupptecknigen efter Bäck utvisade en behållning av omkring 13,200 kronor;

att änkefru Bäck icke torde vara i stånd att genom kroppsarbete förvärva sitt uppehälle;

samt att döttrarna icke kunna bidraga till sin moders försörjning.

Från och med den 1 juli 1936 ägde bestämmelserna i militära tjänstepensionsreglementet tillämpning å Bäck i hans egenskap av extra ordinarie tjänsteman, varemot Bäck, enär han avled före allmänna familjepensionsreglementets ikraftträdande den 1 juli 1937, icke blev underkastad sistnämnda reglemente. Icke heller jämlikt familjepensionsreglementet för arbetare äger änkefru Bäck rätt till pension. Därest Bäck emellertid kvarstått såsom arbetare intill sin död och sistnämnda familjepensionsreglemente vid dess ikraftträdande den 1 januari 1937 blivit tillämpligt å Bäck, hade hans änka blivit berättigad till pension enligt detta reglemente med belopp av 638 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

6:o.

Förre mästaren Vilhelm Oskar Gustafssons änka. Kungl. Maj:t föreslår i punkten 4 av samma proposition, att förre mästaren vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori Vilhelm Oskar Gustafssons änka Sofia Gustafsson, född Andersson, må från och med den 1 augusti 1937 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 600 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Gustafsson var född den 23 september 1871 och avled den 9 juli 1937;

att han innehade anställning vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori, såsom snickare under tiden 16 augusti 1915—30 juni 1919, såsom arbetsledare under tiden 1 juli 1919—30 juni 1936 och såsom mästare under tiden därefter intill utgången av september månad 1936, då han avgick med pension enligt militära tjänstepensionsreglementet till belopp av 1,500 kronor för år;

att han såsom mästare innehade ställning såsom extra ordinarie tjänsteman med lön enligt 14 lönegraden i den i kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 215) med avlöningsbestämmelser för vissa civila och civilmilitära icke-ordinarie befattningshavare vid försvarsväsendet intagna löneplanen för extra ordinarie tjänstemän;

att han vid sitt frånfälle efterlämnade änkan Sofia Gustafsson, född Andersson, vilken är född den 10 december 1868, samt tre gifta barn, varav en son och två döttrar;

att boupptecknigen efter Gustafsson utvisade en behållning av omkring 8,700 kronor;

samt att barnen icke äro i sådana ekonomiska omständigheter, att de kunna nämnvärt bidraga till moderns försörjning.

Enär Gustafsson avgått ur tjänst före ikraftträdandet den 1 juli 1937 av allmänna familjepensionsreglementet, är änkefru Gustafsson icke berättigad åtnjuta pension enligt bestämmelserna i detta reglemente.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

7:o.

Mästaren Nils Axel Perssons änka och barn. I punkten 5 av förevarande proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att mästaren vid Stockholms örlogsvarv Nils Axel Perssons änka Ida Persson, född Hå-

kansson, och makarnas minderåriga barn Nils Sture Ragnar och Karl Einar Vilhelm må från och med den 1 juni 1937 från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära, änkan en årlig pension av 600 kronor under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, samt vartdera av barnen ett årligt uppfostringsbidrag å 180 kronor till och med utgången av det kalenderår, varunder barnet uppnår 18 års ålder.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Persson var född den 29 januari 1897 och avled den 8 maj 1937;

att han innehade anställning vid Stockholms örlogsvarv sedan den 1 november 1931, därav från och med den 1 februari 1932 såsom mästare med lön enligt 14 lönegraden i den i kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 215) med avlöningsbestämmelser för vissa civila och civilmilitära befattningshavare vid försvarsväsendet intagna löneplanen för extra ordinarie tjänstemän;

att han vid sitt frånfälle efterlämnade änkan Ida Persson, född Håkansson, vilken är född den 5 maj 1898, samt sönerna Nils Sture Ragnar, född den 17 september 1921, och Karl Einar Vilhelm, född den 16 september 1925;

samt att behållningen i boet efter Persson utgjorde omkring 2,800 kronor.

Enär Persson avlidit före ikraftträdandet den 1 juli 1937 av allmänna familjepensionsreglementet, äro hans efterlevande icke berättigade åtnjuta pension enligt bestämmelserna i detta reglemente.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

8:o.

Arbetsförmannen av 1:a klass Johan Jonssons änka och barn. I punkten 6 av förevarande proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att arbetsförmannen av 1:a klass vid Stockholms örlogsvarv Johan Jonssons änka Judit Katarina Jonsson, född Lundin, och makarnas minderåriga barn Georg Sixten Ingvar, Åke Vilhelm och Rut Margareta må från och med den 1 juli 1937 från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära, änkan en årlig pension av 600 kronor under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, samt vart och ett av barnen ett årligt uppfostringsbidrag å 180 kronor till och med utgången av det kalenderår, varunder barnet uppnår 18 års ålder.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Jonsson var född den 29 augusti 1875 och avled den 1 juni 1937;

att han innehade anställning vid Stockholms örlogsvarv, såsom arbetare under tiden 28 augusti 1901—30 september 1908 dock med avbrott för en tid av omkring 6 månader, såsom förman under tiden 1 oktober 1908—30 juni 1928, såsom arbetsförman av 2:a klass under tiden 1 juli 1928—30 juni

1936 samt såsom arbetsförman av 1:a klass under tiden därefter intill sin död;

att han i egenskap av arbetsförman av 2:a respektive 1:a klass åtnjöt lön enligt 10 respektive 12 lönegraden i den i kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 215) med avlöningsbestämmelser för vissa civila och civilmilitära icke-ordinarie befattningshavare vid försvarsväsendet intagna löneplanen för extra ordinarie tjänstemän;

att han vid sitt frånfälle efterlämnade änkan Judit Katarina Jonsson, född Lundin, vilken är född den 9 februari 1889, samt förutom en son, född år 1917, tre minderåriga barn, nämligen Georg Sixten Ingvar, född den 6 februari 1923, Åke Vilhelm, född den 9 april 1924, och Rut Margareta, född den 21 maj 1926;

samt att bouppteckningen efter den avlidne utvisade en behållning av omkring 7,700 kronor.

Enär Jonsson avlidit före ikraftträdandet den 1 juli 1937 av allmänna familjepensionsreglementet, äro hans efterlevande icke berättigade åtnjuta pension enligt bestämmelserna i detta reglemente.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

9:o.

Förmannen vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori Johan Rickard Sellgrens änka. I motion II: 195 hemställer herr *Lundbom,* »att riksdagen måtte bevilja änkan Carolina Eugenia Sellgren, född Markusdotter, en årlig pension av 384 kronor, att utgå från detta års början så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd».

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Sellgren var född den 31 oktober 1875 och avled den 19 augusti 1936;

att han var anställd vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori från och med den 12 maj 1899 intill sin död;

att han vid sitt frånfälle efterlämnade änkan Carolina Eugenia Sellgren, född Markusdotter den 16 juni 1880, samt två döttrar och två söner, av vilka sönerna äro ogifta och hemmaboende samt tillhopa åtnjuta en årsinkomst av omkring 4,600 kronor;

att vid arvskifte efter mannen änkefru Sellgren av boets tillgångar erhållit omkring 12,400 kronor och barnen tillhopa omkring 1,800 kronor;

samt att änkefru Sellgren på grund av sjukdom har sin arbetsförmåga nedsatt till $^1/_3$ eller mindre av den för fullt arbetsför person normala arbetsförmågan.

I en till Kungl. Maj:t ställd, av *arméförvaltningens artilleri- och civila departement* med eget utlåtande den 8 december 1936 överlämnad skrift anhöll änkefru Sellgren att komma i åtnjutande av understöd. Departementen anförde därvid, att med hänsyn till storleken av det kapital, änkefru Sellgren vid arvsskiftet erhållit, och då barnen vore för henne underhållsskyldiga, departementen icke kunde tillstyrka bifall till ansökningen.

Statskontoret anförde i utlåtande den 27 februari 1937 över ansökningen, att särskilt med hänsyn till den jämförelsevis stora behållningen i boet efter Sellgren ämbetsverket icke kunde för det dåvarande tillstyrka bifall till ansökningen.

Genom beslut den 28 maj 1937 fann *Kungl. Maj:t* icke skäl bifalla den av änkefru Sellgren gjorda ansökningen.

Utskottet. Under åberopande av vad arméförvaltningens artilleri- och civila departement samt statskontoret i ärendet anfört får utskottet avstyrka bifall till den föreliggande motionen och alltså hemställa,

att förevarande motion II: 195 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

II. Socialdepartementet.

10:o.

Extra länsbokhållaren Curt Gösta Wilhelm Rydéns änka och barn. I en den 12 mars 1938 dagtecknad proposition nr 249 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 7 föreslagit riksdagen medgiva, att extra länsbokhållaren Curt Gösta Wilhelm Rydéns änka Agnes Greta Laila Rydén, född Kullberg, och makarnas minderåriga barn Eva Gunilla Elida och Ernst Åke Vilhelm må från och med den 1 mars 1937 från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära, änkan en årlig pension av 708 kronor under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, samt vartdera av barnen ett årligt uppfostringsbidrag å 240 kronor till och med utgången av det kalenderår, varunder barnet uppnår 18 års ålder.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Rydén var född den 2 januari 1899 och avled den 4 februari 1937;

att han efter år 1926 avlagd juris kandidatexamen under tiden 1 januari 1927—15 januari 1930 tjänstgjorde i domsaga samt därunder förvaltade häradshövdingeämbete under sammanlagt 2 månader 20 dagar;

att han var anställd hos länsstyrelsen i Malmöhus län, såsom extra befattningshavare å landskansliet under tiden 8 november 1930—14 februari 1931 och 18 april—20 december 1931 och såsom extra länsbokhållare (e. o.

tjänsteman i 19 lönegraden) å landskontoret under tiden därefter till sin död, under vilken sistnämnda anställning han innehade förordnanden å högre befattning tillhopa omkring 2 år 11 månader;

att han såsom närmaste anhöriga efterlämnade änkan Agnes Greta Laila Rydén, född Kullberg, vilken är född den 22 september 1898, samt barnen Eva Gunilla Elida, född den 19 januari 1933, och Ernst Åke Vilhelm, född den 15 juli 1934;

att boupptecknigen efter Rydén utvisar brist;

samt att änkefru Rydén innehar anställning med halvtidstjänstgöring hos systemaktiebolaget i Lund, för vilken anställning hon uppbär en lön av 87 kronor 50 öre för månad jämte dyrtidstillägg enligt för befattningshavare vid statens oreglerade verk gällande grunder.

Enär Rydén avlidit före ikraftträdandet den 1 juli 1937 av allmänna familjepensionsreglementet, äro hans efterlevande icke berättigade åtnjuta pension enligt detta reglemente.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

11:o.

Redogöraren hos statens arbetslöshetskommission Gösta Albin Annerfeldts barn. I punkten 8 av förevarande proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att vart och ett av redogöraren hos statens arbetslöshetskommission Gösta Albin Annerfeldts och hans efterlämnade änka Hilda Charlotta Annerfeldts, född Mattsson, minderåriga barn Berta Sofia Hillevi, Britta Andréa och Barbro Albina må från och med den 1 juli 1937 till och med utgången av det kalenderår, varunder barnet uppnår 18 års ålder, från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära ett årligt uppfostringsbidrag å 300 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Annerfeldt var född den 10 maj 1895 och avled den 9 juni 1937;

att han, som under tiden 8 februari 1915—31 oktober 1918 innehade fast anställning vid Vendes artilleriregemente, var anställd vid södra Sveriges statsarbeten under tiden 15 augusti 1922—30 juni 1924 samt hos statens arbetslöshetskommission under tiden 5 mars—10 september 1925 och från ingången av år 1926 intill sin död;

att han under den tid, varunder han sålunda tjänstgjort vid södra Sveriges statsarbeten och hos arbetslöshetskommissionen, innehaft olika befattningar såsom platsledare, biträdande platsledare, redogörare m. m.;

att hans avlöningsförmåner från augusti 1932 utgjordes av kontant lön med 425 kronor i månaden jämte fri bostad och vedbrand;

att han vid sin död såsom dödsbodelägare efterlämnade änkan Hilda Char-

lotta Annerfeldt, född Mattsson, vilken är född den 7 januari 1890, samt döttrarna Göta Elna Boël, född den 2 februari 1919, Berta Sofia Hillevi, född den 9 januari 1921, Britta Andréa, född den 8 juni 1926, och Barbro Albina, född den 11 april 1937;

att den efter Annerfeldt upprättade boupptecknigen utvisade en behållning av omkring 370 kronor;

samt att änkefru Annerfeldt, som saknar egen förmögenhet, icke har annan inkomst än ersättning för två i hemmet mottagna inackorderingar och att icke något av barnen har arbetsinkomst.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

III. Kommunikationsdepartementet.

12:o.

Muddermästaren Albert Fredrik Ahlbergs änka. I motion II: 137 hemställer herr *Osberg,* »att riksdagen ville tillerkänna muddermästare Albert Fredrik Ahlbergs änka Estrid Viktoria Ahlberg i Hunnebostrands församling av Göteborgs och Bohus län en pension eller understöd till det belopp, som kan vara lämpligt med hänsyn till för handen varande omständigheter».

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Ahlberg var född den 21 januari 1878 och avled den 30 oktober 1935;

att han var anställd såsom muddermästare vid väg- och vattenbyggnadsstyrelsens hamnarbeten från och med den 1 juni 1920 intill sin död;

att han vid sin död efterlämnade änkan Ester (Estrid) Viktoria Ahlberg, född Johansson, vilken är född den 25 juni 1891, sonen Gösta Verner Ahlberg, född den 31 maj 1926, samt fyra vuxna barn;

att boupptecknigen efter Ahlberg utvisade en behållning av 85 kronor;

samt att änkefru Ahlberg enligt ett av kommunalfullmäktigordföranden i Tossene M. Hagström m. fl. den 24 januari 1938 utfärdat intyg på grund av kroppslig klenhet icke förmår utföra något tyngre arbete samt att hon på grund härav icke kan bereda sig någon nämnvärd inkomst.

I anledning av en utav änkefru Ahlberg hos *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* gjord ansökan om understöd hemställde styrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 17 juni 1937, att änkefru Ahlberg måtte tillerkännas pension för sin återstående livstid, så länge hon förbleve änka, samt uppfostringsbidrag för sin minderårige son till och med utgången av det kalenderår, varunder denne uppnådde 18 års ålder.

I häröver avgivet utlåtande anförde *statskontoret,* att ämbetsverket med hänsyn till att änkefru Ahlberg endast vore 46 års gammal och icke, såvitt

visats, vore oförmögen att försörja sig avstyrkte pension åt henne personligen. Däremot funne sig ämbetsverket kunna tillstyrka, att änkefru Ahlbergs minderårige son Gösta Verner tillerkändes ett årligt uppfostringsbidrag å 120 kronor, att i enlighet med av 1930 års riksdag godkända grunder för beviljande av understöd åt efterlevande efter vissa i statens tjänst anställda personer utgå till och med utgången av det kalenderår, varunder barnet uppnådde 18 års ålder.

Genom beslut den 17 december 1937 fann *Kungl. Maj:t* icke skäl bevilja änkefru Ahlberg understöd men tillerkände makarna Ahlbergs son Gösta Verner ett årligt uppfostringsbidrag å 120 kronor från och med den 1 juli 1937 till och med utgången av det kalenderår, varunder han uppnår 18 års ålder.

Enligt ett av motionären till utskottet ingivet, av provinsialläkaren G. William-Olsson i Hunnebostrand den 12 februari 1938 utfärdat intyg har änkefru Ahlberg befunnits lida av höggradig blodbrist, som tarvar läkarvård, nervklenhet och nedsatt allmäntillstånd. På grund härav och till följd av bestående klen kroppskonstitution torde hon enligt nämnda intyg vara mindre arbetsför och därför hava svårt att försörja sig genom sådant arbete, som kan stå en ensamstående kvinna till buds.

Med hänsyn till att i ärendet numera upplysts, att änkefru Ahlberg på grund av försvagad hälsa och bestående klenhet torde vara mindre arbetsför, har utskottet funnit sig böra föreslå, att en pension av statsmedel tillerkännes henne. Pensionens belopp synes böra bestämmas till 384 kronor för år. *Utskottet.*

Utskottet hemställer alltså,

> att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 137, må medgiva, att muddermästaren Albert Fredrik Ahlbergs änka Ester (Estrid) Viktoria Ahlberg, född Johansson, må från och med den 1 januari 1938 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 384 kronor.

IV. Ecklesiastikdepartementet.

13:o.

F. d. intendenten vid naturhistoriska riksmuseet, professorn Johan Hjalmar Théels änka. I en den 12 mars 1938 dagtecknad proposition nr 249 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 9 föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. intendenten vid naturhistoriska riksmuseet, professorn Johan Hjalmar Théels änka Elisif Théel, född Roth, må från och med den 1 augusti 1937 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka,

från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 1,200 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Théel var född den 14 juni 1848 och avled den 20 juli 1937;

att han förordnades till docent i zoologi vid Uppsala universitet den 12 maj 1875, till prosektor vid universitetets zoologisk-zootomiska institution den 15 maj 1883 och till e. o. professor i jämförande anatomi vid universitetet den 22 november 1889, i vilken sistnämnda egenskap han kvarstod intill utgången av augusti månad 1892;

att han under tiden från och med den 1 september 1892 till och med den 13 juni 1916, då han avgick med pension, innehade befattning såsom intendent vid naturhistoriska riksmuseets evertebratavdelning samt därjämte var förordnad såsom 1:e intendent för riksmuseets zoologiska samlingar under åren 1904—1907 och såsom 1:e intendent för riksmuseet under åren 1908—1912;

att Théel enligt 1907 års reglemente för civilstatens änke- och pupillkassa ägt ingå såsom delägare i nämnda kassa med ingången av år 1908 men att han på grund av föreskrivna höga retroaktivavgifter icke begagnat sig av denna möjlighet;

att han vid sin död efterlämnade allenast änkan Elisif Théel, född Roth, vilken är född den 27 februari 1872 och med vilken han ingått äktenskap år 1899;

att boupptecknigen efter Théel utvisade en behållning av omkring 12,500 kronor;

samt att änkefru Théel åtnjuter en livränta till belopp av 800 kronor för år.

Vetenskapsakademien har hemställt om utverkande av pension åt änkefru Théel till belopp, motsvarande vad som skulle hava utgått, därest Théel varit delägare i civilstatens änke- och pupillkassa.

Statskontoret har i avgivet utlåtande anfört, bland annat, följande:

Av utredningen i ärendet framgår, att Théel enligt 1907 års reglemente för civilstatens änke- och pupillkassa ägt möjlighet att ingå såsom delägare i sagda kassa, varvid hans änka skulle hava kommit i åtnjutande av en pension, som, enligt vad statskontoret funnit, skulle med nu utgående tillägg förutom dyrtidstillägg hava belöpt sig till 1,821 kronor 60 öre för år. Då emellertid Théel vid reglementets ikraftträdande den 1 januari 1908 uppnått en levnadsålder, som endast obetydligt understeg den för inträde i kassan föreskrivna maximiåldern, 60 år, skulle de retroaktivavgifter, som han vid anslutning till kassan haft att erlägga, kommit att uppgå till avsevärda belopp, såvitt statskontoret kan finna till icke mindre än 7,980 kronor att fördelas på två år.

Vid nu angivna förhållande och då riksdagen i åtskilliga tidigare fall beviljat pension åt änkor efter ordinarie befattningshavare, som på grund av inträdd ålder antingen icke alls eller ock endast mot erläggande av betungangande retroaktivavgifter kunnat vinna delaktighet i vederbörande änke- och pupillkassa, vill statskontoret icke motsätta sig, att pension utverkas åt Théels änka.

Vad beträffar pensionens storlek finner sig statskontoret böra föreslå ett belopp av 900 kronor, ungefärligen motsvarande hälften av det ovan angivna pensionsbelopp, som skulle utgått från civilstatens änke- och pupillkassa.

Föredragande *departementschefen* har ansett pensionsbeloppet i förevarande fall skäligen böra bestämmas till 1,200 kronor.

I *motion II: 422* har fröken *Andersson* hemställt, »att riksdagen ville besluta att f. d. intendenten vid naturhistoriska riksmuseet, professorn Johan Hjalmar Théels änka Elisif Théel, född Roth, må från och med den 1 augusti 1937 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 1,500 kronor».

Motionären har framhållit, bland annat, att vetenskapsakademien föreslagit en pension i förevarande fall, motsvarande vad som skulle hava utgått, därest professor Théel varit delägare i civilstatens änke- och pupillkassa, vilket belopp enligt statskontorets utredning skulle hava uppgått till 1,821 kronor 60 öre. Med hänsyn till den långa tid, Théel på ett flertal krävande poster tjänat det allmänna, syntes enligt motionärens uppfattning någon höjning av det av Kungl. Maj:t föreslagna pensionsbeloppet vara väl motiverad.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker att pension beviljas änkefru Théel. Vad angår pensionsbeloppets storlek finner utskottet det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet väl avvägt. Utskottet avstyrker alltså bifall till det i motionen framställda yrkandet.

Utskottet hemställer,

> att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning och med avslag å motionen II: 422, i vad densamma skiljer sig från Kungl. Maj:ts förslag, må medgiva, att f. d. intendenten vid naturhistoriska riksmuseet, professorn Johan Hjalmar Théels änka Elisif Théel, född Roth, må från och med den 1 augusti 1937 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 1,200 kronor.

14:o.

F. d. folkskolläraren Per August Petterssons änka. I motion I: 68 hemställer herr *Nilsson, Theodor,* jämte två av första kammarens övriga ledamöter, »att riksdagen måtte bevilja förre folkskolläraren Per August Petterssons änka, Hilma Adolfina Pettersson, född Johansdotter, ett årligt understöd att, räknat från tiden för Per August Petterssons frånfälle, utgå under hennes återstående livstid med ett belopp, vederbörande utskott kan finna skäligt».

Av tillgängliga handlingar inhämtas,

att Pettersson var född den 14 oktober 1855 och avled den 15 december 1934;

att han vid uppnådd pensionsålder år 1920 erhöll avsked från befattningen såsom ordinarie folkskollärare i Skaftö skoldistrikt efter en tjänstetid såsom folkskollärare av 40 år;

att han åren 1879—1919 erlagt avgifter till den numera av statens pensionsanstalt övertagna folkskollärarnas änke- och pupillkassa å sammanlagt 1,329 kronor;

att han vid sin död efterlämnade änkan Hilma Adolfina Pettersson, född Johansdotter den 16 april 1859, med vilken han ingick äktenskap den 19 december 1923, samt fem myndiga barn i ett tidigare gifte;

att Hilma Adolfina Johansdotter varit anställd såsom hushållerska hos Pettersson under åren 1893—1923;

samt att boupptecknigen i boet efter Pettersson utvisade en behållning av omkring 2,700 kronor.

Enligt § 32 i reglementet för statens pensionsanstalt grundlägger äktenskap, som delägare i anstalten ingår efter det han fyllt 65 år, icke rätt till pension för änkan. Då Pettersson ingick sitt äktenskap vid en ålder av 68 år, äger hans efterlämnade änka följaktligen ej åtnjuta pension från nämnda anstalt.

I en till statens pensionsanstalt inkommen skrift anhöll änkefru Pettersson att komma i åtnjutande av änkepension. Genom beslut den 25 januari 1935 lämnade anstalten ansökningen utan bifall under hänvisning till föreskriften i § 32 i reglementet för anstalten.

Härefter anhöll änkefru Pettersson i en den 21 oktober 1936 dagtecknad skrift hos Kungl. Maj:t att komma i åtnjutande av änkepension utan hinder av den omständigheten, att hennes äktenskap med förre folkskolläraren Pettersson ingåtts först efter det mannen fyllt 65 år.

I häröver avgivet utlåtande anförde *statens pensionsanstalt* att, då berörda stadgande i reglementet för anstalten finge anses vara av principiell betydelse, anstalten med hänsyn jämväl till konsekvenserna hemställde, att framställningen icke måtte föranleda till någon Kungl. Maj:ts åtgärd. *Statskontoret,* som jämväl hördes över ansökningen, avstyrkte bifall till densamma på de skäl, som av statens pensionsanstalt i ärendet anförts.

Genom beslut den 12 februari 1937 fann *Kungl. Maj:t* den gjorda ansökningen icke föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd.

Utskottet. Av utredningen i ärendet framgår, att änkefru Pettersson icke är berättigad att åtnjuta pension från statens pensionsanstalt på den grund, att äktenskapet med förre folkskolläraren Pettersson ingåtts först efter det denne uppnått 65 års ålder. Det framgår vidare, att en av änkefru Pettersson hos Kungl. Maj:t gjord ansökning att få komma i åtnjutande av änkepension av Kungl. Maj:t lämnats utan bifall.

Det i motionen väckta förslaget avser, att riksdagen skulle med åsidosättande av ovanberörda bestämmelse i reglementet för statens pensionsanstalt tillerkänna änkefru Pettersson pension genom särskilt beslut. Utskottet har icke kunnat undgå att finna en sådan åtgärd ur principiella synpunkter betänklig. Med hänsyn därtill och då ett bifall till motionen sannolikt

skulle medföra icke önskvärda konsekvenser, har utskottet ansett sig böra avstyrka bifall till densamma.

Åberopande det anförda får utskottet hemställa,

att förevarande motion I: 68 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

V. Jordbruksdepartementet.

15:o.

F. d. statskartografen Knut Victor Theodor Åbergs änka. I en den 12 mars 1938 dagtecknad proposition nr 249 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 10 föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. statskartografen Knut Victor Theodor Åbergs änka Alma Maria Åberg, född Thulin, må från och med den 1 februari 1937 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 804 kronor.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Åberg var född den 13 januari 1850 och avled den 9 januari 1937;

att han den 24 december 1878 erhöll anställning såsom extra kartograf vid rikets allmänna kartverk, den 6 december 1879 förordnades att vara kartograf å extra stat vid nämnda ämbetsverk, samt från och med den 1 januari 1913 erhöll fullmakt såsom statskartograf;

att han med utgången av april månad 1915, således efter en tjänstetid av mer än 36 år, avgick med pension;

att Åberg, enär han vid tidpunkten för tillträdet av den ordinarie befattningen redan uppnått 60 års ålder, jämlikt bestämmelserna i reglementet för civilstatens änke- och pupillkassa ej kunde vinna delaktighet i denna kassa;

att han vid sin död efterlämnade änkan Alma Maria Åberg, född Thulin, vilken är född den 6 april 1863, samt två söner och en dotter;

att sönerna, vilka båda äro gifta, innehava anställning, den ene såsom ritare vid sjökarteverket och den andre såsom banktjänsteman, och att dottern är gift med en lantbrukare;

Statskontoret har erinrat, att riksdagen i vissa tidigare fall beviljat pension åt änkor efter ordinarie befattningshavare, vilka på grund av inträdd ålder antingen icke alls eller ock endast mot erläggande av betungande retroaktivavgifter kunnat vinna delaktighet i vederbörande änke- och pupillkassa, och har ämbetsverket förklarat sig icke vilja motsätta sig utverkande av pension åt änkefru Åberg.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

C. Affärsdrivande verks medel.

I. Trafikmedel.

16:o.

Förste sektionsingenjören vid statens järnvägsbyggnader Bror Erik Axel Leonard Rönströms änka. I en den 12 mars 1938 dagtecknad proposition nr 249 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 11 föreslagit riksdagen medgiva, att förste sektionsingenjören vid statens järnvägsbyggnader Bror Erik Axel Leonard Rönströms änka Stina Margareta Eivor Rönström, född Hallqvist, må från och med den 1 mars 1937 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, uppbära en årlig pension av 1,200 kronor, att utgå av trafikmedel.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Rönström var född den 8 april 1873 och avled den 2 februari 1937;

att han under åren 1899—1907 tjänstgjorde såsom stakningsledare, avdelningsingenjör eller arbetschef vid statens järnvägsbyggnader under tillsammans omkring 2 år;

att han från och med den 1 maj 1909 intill sin död — med undantag av tiden 10 oktober 1922—14 februari 1929, varunder han åtnjöt tjänstledighet för uppehållande av befattning såsom arbetschef vid Limedsforsen—Särna järnvägsbyggnad, vilken järnväg efter färdigställandet övertagits av statens järnvägar — tjänstgjorde vid statens järnvägsbyggnader, såsom avdelningsingenjör intill utgången av maj månad 1916, såsom sektionsingenjör under tiden 1 juni 1916—9 oktober 1922 och 15 februari 1929—30 november 1935 samt såsom förste sektionsingenjör under tiden därefter intill sin död;

att Rönström, som sålunda tjänstgjort i statens tjänst omkring 23 år 5 månader, i egenskap av förste sektionsingenjör vid statens järnvägsbyggnader åtnjöt avlöning enligt 27 lönegraden i den i avlöningsreglementet för tjänstemän vid statens järnvägsbyggnader intagna löneplanen för fast anställda tjänstemän;

att Rönström såsom anställd vid statens järnvägsbyggnader icke kunde vinna inträde i statens järnvägars änke- och pupillkassa och, enär han avlidit före den 1 juli 1937, icke blivit underkastad allmänna familjepensionsreglementet;

att han vid sin död efterlämnade änkan Stina Margareta Eivor Rönström, född Hallqvist, vilken är född den 22 december 1882, samt fyra vuxna barn, nämligen tre söner och en dotter;

att under förutsättning att Rönström blivit underkastad allmänna familjepensionsreglementet och hans anställningstid vid Limedsforsen—Särna

järnvägsbyggnad tillgodoräknats honom såsom tjänstår i pensionshänseende, pension till hans änka skulle hava utgått med ett grundbelopp av 2,291 kronor jämte därå belöpande rörligt tillägg;

att bouppteckningen efter Rönström utvisade en behållning av omkring 3,580 kronor, varjämte av en av Rönström tecknad livförsäkring ett belopp av omkring 10,000 kronor tillföll änkefru Rönström såsom förmånstagare;

att sönerna, av vilka en är gift och har en minderårig dotter, innehava anställningar med löner av respektive omkring 500, 450 och 440 kronor i månaden;

samt att dottern ännu icke avslutat sin utbildning och saknar inkomst.

Järnvägsstyrelsen har tillstyrkt utverkande av pension åt änkefru Rönström till belopp av 1,800 kronor för år.

Statskontoret har i avgivet utlåtande förklarat sig vilja såsom skälig pension i förevarande fall föreslå ett belopp av 1,200 kronor eller, alternativt, 1,500 kronor och därvid anfört i huvudsak följande:

Såsom statskontoret i tidigare liknande fall framhållit, anser ämbetsverket billighetsskäl tala för att efterlevande till sådan extra ordinarie tjänsteman, som avlidit efter det att 1936 års riksdag genom antagande av allmänna familjepensionsreglementet medgivit familjepensionsrätt för extra ordinarie tjänstemän men som på grund av att reglementet ännu ej trätt i kraft icke kommit i åtnjutande av dylik rätt, tillerkännes pension av statsmedel.

I enlighet härmed anser sig statskontoret kunna tillstyrka, att pension tillerkännes änkefru Rönström. Med beaktande av den återhållsamhet statsmakterna plägat iakttaga vid beviljande av pensioner i fall av förevarande art lärer emellertid pensionen böra bestämmas till lägre belopp än som skulle följa vid en tillämpning av det nya familjepensionsreglementet. För sin del vill statskontoret som skälig pension föreslå ett belopp av 1,200 kronor eller, om särskild hänsyn anses böra tagas till den ringa behållningen i dödsboet, ett belopp av 1,500 kronor.

Föredragande *departementschefen* har med hänsyn till i ärendet föreliggande omständigheter funnit, att änkefru Rönström borde komma i åtnjutande av pension av statsmedel. Pensionen syntes departementschefen böra bestämmas till det av statskontoret i första hand föreslagna beloppet, 1,200 kronor. Departementschefen ville härvid anmärka, att vid den tidpunkt, då statskontoret avgav sitt utlåtande och alternativt ifrågasatte ett pensionsbelopp av 1,500 kronor, slutlig utredning icke förelegat angående ställningen i boet efter Rönström.

I *motion II: 421* hava herrar *Lundqvist* och *Arnemark* hemställt, »att riksdagen måtte besluta, att förste sektionsingenjören vid statens järnvägsbyggnader Bror Erik Axel Leonard Rönströms änka Stina Margareta Eivor Rönström, född Hallqvist, må från och med den 1 mars 1937 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, uppbära en årlig pension av 1,500 kronor att utgå av trafikmedel».

Motionärerna hava framhållit, att det av Kungl. Maj:t föreslagna pensionsbeloppet motsvarade föga mera än hälften av den pension, som skulle hava

utgått, därest Rönströms frånfälle inträffat efter den 1 juli 1937, då allmänna familjepensionsreglementet trädde i kraft, samt att en förhöjning av pensionsbeloppet till 1,500 kronor med hänsyn till föreliggande understödsbehov skulle vara av största värde.

Utskottet. Utskottet tillstyrker med hänsyn till i ärendet föreliggande omständigheter, att pension beviljas änkefru Rönström. I fråga om pensionsbeloppets storlek anser utskottet tillräckliga skäl icke föreligga för en höjning av det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet. Utskottet avstyrker alltså bifall till det i motionen framställda yrkandet och hemställer,

att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning och med avslag å motionen II: 421, i vad den skiljer sig från Kungl. Maj:ts förslag, må medgiva, att förste sektionsingenjören vid statens järnvägsbyggnader Bror Erik Axel Leonard Rönströms änka Stina Margareta Eivor Rönström, född Hallqvist, må från och med den 1 mars 1937 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, uppbära en årlig pension av 1,200 kronor, att utgå av trafikmedel.

17:o.

Banvakten Olof Ernfrid Leonard Björklunds änka. I punkten 12 av förevarande proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att banvakten vid statens järnvägar Olof Ernfrid Leonard Björklunds änka Naemi Augusta Björklund, född Bergkvist, må från och med den 1 maj 1937 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, uppbära en årlig pension av 384 kronor, att utgå av trafikmedel.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Björklund var född den 23 september 1872 och avled den 30 april 1937;

att han den 15 juli 1895 anställdes såsom ordinarie banvakt vid Norra Södermanlands järnväg;

att han i samband med statens övertagande av nämnda järnväg från och med den 1 juli 1931 erhöll anställning vid statens järnvägar såsom ordinarie banvakt, vilken befattning han innehade till sin död;

att han vid sin död efterlämnade änkan Naemi Augusta Björklund, född Bergkvist, vilken är född den 17 maj 1877, samt fem söner, av vilka den yngsta är född år 1919;

att, enär Björklund varit s. k. överårig delägare i understödsföreningen Norra Södermanlands järnvägs pensionskassa, hans efterlevande icke äga rätt till pension enligt för nämnda kassa gällande bestämmelser;

att Björklund ej heller kunnat för sina efterlevande förvärva pensionsrätt i statens järnvägars änke- och pupillkassa;

att boupptecknigen efter Björklund utvisade en behållning av omkring 3,800 kronor;

samt att sönerna, av vilka tre äro gifta, innehava arbetar- eller därmed jämförlig anställning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

18:o.

F. d. banvakten Johan Emil Thysells änka. Kungl. Maj:t föreslår under punkten 13 av förevarande proposition riksdagen medgiva, att f. d. banvakten vid statens järnvägar Johan Emil Thysells änka Ida Thysell, född Andersson, må från och med den 1 juli 1937 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, uppbära en årlig pension av 384 kronor, att utgå av trafikmedel.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Thysell var född den 28 juni 1873 och avled den 6 september 1935;

att han den 1 januari 1897 anställdes såsom extra banvakt och den 1 maj 1898 befordrades till ordinarie banvakt vid Norra Södermanlands järnväg;

att han i samband med statens övertagande av nämnda järnväg från och med den 1 juli 1931 erhöll anställning vid statens järnvägar såsom ordinarie banvakt, från vilken befattning han avgick med sjukpension den 30 juni 1933;

att han vid sitt frånfälle efterlämnade änkan Ida Thysell, född Andersson, vilken är född den 12 april 1877, samt tre söner och tre döttrar, vilka samtliga numera uppnått myndig ålder;

att, enär Thysell varit s. k. överårig delägare i understödsföreningen Norra Södermanlands järnvägs pensionskassa, hans efterlevande icke äga rätt till pension enligt för nämnda kassa gällande bestämmelser;

att Thysell ej heller kunnat för sina efterlevande förvärva pensionsrätt i statens järnvägars änke- och pupillkassa;

att boupptecknigen efter Thysell utvisade en behållning av omkring 13,500 kronor, väsentligen placerad i en bostadsfastighet;

att sönerna innehava anställning, en såsom banvakt vid statens järnvägar, en såsom chaufför och en såsom tryckerilärling;

samt att samtliga döttrar äro gifta med personer i arbetarställning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

19:o.

F. d. banvakten Johan Perssons änka. Under punkten 14 av samma proposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. banvakten vid statens järnvägar Johan Perssons änka Kristina Persson, född Andersdotter, må från och med den 1 mars 1937 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, uppbära en årlig pension av 384 kronor, att utgå av trafikmedel.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Persson var född den 11 maj 1851 och avled den 23 februari 1937;

att han, efter att under tiden 23 september 1876—31 december 1895 innehaft ordinarie anställning vid Landskrona—Ängelholms järnväg, i samband med statens övertagande av den s. k. Västkustbanan, i vilken nämnda järnväg ingick, från och med den 1 januari 1896 övergick till anställning såsom ordinarie banvakt vid statens järnvägar;

att han innehade sistnämnda anställning till den 1 februari 1912, då han avgick på grund av skada, ådragen under tjänstutövning;

att han icke var delägare i någon pensionskassa vare sig i tjänste- eller familjepensionshänseende;

att han från avgången ur statens järnvägars tjänst åtnjöt årligt understöd enligt bestämmelserna i lagen den 12 mars 1886 angående ansvarighet för skada till följd av järnvägs drift;

att han vid sin död efterlämnade änkan Kristina Persson, född Andersdotter, vilken är född den 6 september 1851, men däremot icke några barn;

samt att boupptecknigen efter den avlidne utvisade en behållning av omkring 6,400 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

20:o.

F. d. stationsinspektoren Axel Vilhelm Tullströms änka. I motion I: 31 hemställer herr *Ericsson, Herman,* »det riksdagen ville besluta att tilldela änkan Hanna Matilda Tullström en årlig pension av 600 kronor, så länge hon lever ogift.»

Av tillgängliga handlingar inhämtas,

att Tullström var född den 10 juli 1841 och avled den 7 april 1920;

att han vann ordinarie anställning vid statens järnvägar den 1 augusti 1861 och befordrades till stationsinspektor den 1 augusti 1865, från vilken befattning han den 1 april 1897 avgick med sjukpension;

att han vid sin död efterlämnade änkan Hanna Matilda Tullström, född Svensson den 12 februari 1879, med vilken han ingick äktenskap år 1903, samt fem barn;

att han under tiden 1 november 1872—31 mars 1897 erlagt avgifter till statens järnvägars änke- och pupillkassa med sammanlagt 2,625 kronor 60 öre;

samt att boupptecknigen i boet efter Tullström utvisade en behållning av omkring 6,600 kronor.

Enligt § 6 i reglementet för statens järnvägars änke- och pupillkassa måste äktenskap, på grund varav anspråk å pension från kassan framställes, vara ingånget före delägarens avskedstagande och innan han fyllt 50 år. Då äktenskapet mellan makarna Tullström ingåtts först efter det mannen erhållit avsked från sin befattning vid statens järnvägar, äger änkan Tullström följaktligen icke åtnjuta pension från statens järnvägars änke- och pupillkassa.

Av utredningen i ärendet framgår, att änkefru Tullström icke tillerkänts pension från statens järnvägars änke- och pupillkassa på den grund, att äktenskapet med förre stationsinspektoren Tullström ingåtts först sedan denne avgått ur statens järnvägars tjänst. Det framgår vidare, att Tullström vid äktenskapets ingående var 62 år gammal. *Utskottet.*

Motionären ifrågasätter nu, att änkefru Tullström skulle av statsmedel tillerkännas visst årligt understöd. Detta förslag innebär sålunda, att staten skulle övertaga en pensionering, som enligt reglementet för ovannämnda kassa icke kunnat ifrågakomma. Såsom utskottet ovan under punkten 14 i ett med nu förevarande ärende i stort sett likartat fall framhållit, kan utskottet för sin del icke tillstyrka en sådan åtgärd, som sannolikt skulle medföra icke önskvärda konsekvenser. På grund härav får utskottet avstyrka bifall till motionen.

Åberopande det anförda får utskottet hemställa,

att förevarande motion I: 31 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

21:o.

Förre kontoristen vid statens järnvägsbyggnader Carl Eric Söderströms änka. I motion II: 16 hemställer herr *Lundqvist* jämte sex av andra kammarens övriga ledamöter, »att riksdagen måtte fr. o. m. den 1 januari 1938 bevilja förre kontoristen vid statens järnvägsbyggnader Carl Eric Söderströms änka Tekla Maria Josefina Söderström en årlig pension av kr. 900».

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Söderström var född den 24 november 1888 och avled den 19 maj 1934;

att han innehade anställning vid statens järnvägsbyggnader, såsom tillfäl-

ligt skrivbiträde under tiden 1 augusti 1914—30 september 1916, såsom extra kontorist under tiden 1 oktober—31 december 1916 och såsom kontorist under tiden 1 januari 1917—1 juli 1928, vilken sistnämnda dag han avgick ur tjänst med sjukpension;

att han vid sin död efterlämnade änkan Tekla Maria Josefina Söderström, född Forsberg, vilken är född den 29 april 1878, samt sonen Lars Erik, född den 6 oktober 1923;

att boupptecknigen efter Söderström utvisade en brist av 611 kronor;

att änkefru Söderström icke åtnjuter pension från statens järnvägars änke- och pupillkassa, enär mannen såsom tjänsteman vid statens järnvägsbyggnader icke kunnat vinna delaktighet i kassan;

samt att änkefru Söderström enligt ett av överbanmästaren vid Stockholms central den 14 december 1937 utfärdat intyg alltsedan den 15 januari 1936 ombesörjer städningen av överbanmästarexpeditionen därstädes mot en ersättning av 30 kronor för månad.

Över den föreliggande motionen har utskottet i vederbörlig ordning inhämtat utlåtande av statskontoret, som hört järnvägsstyrelsen.

Järnvägsstyrelsen har anfört, att den omständigheten, att Söderström varit anställd vid statens järnvägs byggnader icke i och för sig borde utesluta henne från möjligheten att erhålla pension, enär dylik förmån tidigare i åtskilliga fall, där ömmande omständigheter förelegat, tilldelats änkor efter tjänstemän vid statens järnvägsbyggnader. Då emellertid mannen Söderströms tjänstetid omfattat allenast inemot 14 år ansåge sig styrelsen knappast kunna tillstyrka beviljandet av pension i förevarande fall.

Statskontoret har såsom sin mening uttalat, att i fall sådana som det föreliggande, då vederbörande icke innehaft med familjepensionsrätt förenad befattning, för änkepension i regel torde böra uppställas krav på att mannen haft en anställningstid i statens tjänst av minst 15 år. Då mannen Söderström endast innehaft statlig anställning under omkring 14 år, syntes det tveksamt, huruvida pension av statsmedel borde beviljas i detta fall. Att märka vore emellertid, att, då Söderström, som avled den 19 maj 1934, den 1 april 1928 avgick ur statens järnvägsbyggnaders tjänst, avgången föranleddes av sjukdom, på grund varav Söderström också erhöll sjukpension. Vid sådant förhållande ville statskontoret icke motsätta sig, att Söderströms efterlämnade maka tillerkändes ett årligt understöd. Detta understöd syntes med hänsynstagande till de av mannen åtnjutna löneförmånerna icke böra bestämmas till högre belopp för år räknat än 600 kronor.

Utskottet. Utskottet biträder den av statskontoret uttalade uppfattningen, att änkefru Söderström skäligen bör tillerkännas ett årligt understöd av statsmedel. Understödsbeloppet synes, på sätt statskontoret föreslagit, böra bestämmas till 600 kronor för år.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 16, må medgiva, att förre kontoristen vid statens järnvägsbyggnader Carl Eric Söderströms änka Tekla Maria Josefina Söderström, född Forsberg, må från och med den 1 januari 1938 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, uppbära en årlig pension av 600 kronor, att utgå av trafikmedel.

22:o.

Banarbetaren Johan Vindahls änka. I motion II: 193 hemställer fru *Björck,* »att riksdagen måtte besluta tilldela änkefru Alma Gustava Vindahl ett årligt understöd till lämpligt belopp».

Av tillgängliga handlingar inhämtas,
att Vindahl var född den 29 november 1870 och avled den 17 november 1934;
att han innehade anställning såsom banarbetare vid statens järnvägar under sammanlagt 18 år 11 månader 3 dagar;
att han vid sitt frånfälle efterlämnade änkan Alma Gustava Vindahl, född Forsell, vilken är född den 15 juli 1864;
samt att änkan är på grund av kronisk ledsjukdom till arbete oförmögen och synes befinna sig i behövande omständigheter.

Enligt vad utskottet inhämtat, har framställning om pension åt änkefru Vindahl icke gjorts hos Kungl. Maj:t. Ifrågavarande pensionsärende är emellertid av beskaffenhet att böra prövas av Kungl. Maj:t i enlighet med de av 1930 års riksdag godkända grunderna för handläggning av ärenden om understöd i vissa fall åt efterlevande till personal i statstjänst. Vid sådant förhållande har utskottet ansett sig sakna anledning att till behandling upptaga den i föreliggande motion gjorda framställningen. *Utskottet.*
På grund av det anförda hemställer utskottet,

att förevarande motion II: 193 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

23:o.

Kontrollören och trafikchefsassistenten vid förutvarande Hässleholm—Markaryds och Markaryd—Veinge järnvägar Anders Krantz' änka. I motion II: 194 hemställer fru *Björck,* »att riksdagen måtte besluta att tilldela fru Krantz ett årligt understöd av lämplig storlek».

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Krantz avled år 1921;

att han var anställd såsom kontrollör och assistent vid Hässleholm—Markaryds och Markaryd—Veinge järnvägar från år 1890 intill sin död;

att han vid sin död efterlämnade änkan Hanna Eleonora Krantz, född Johannesson, vilken är född den 11 juli 1885;

att änkefru Krantz enligt ett den 30 december 1937 utfärdat läkarintyg lider av nervsvaghet och att hennes arbetsförmåga på grund härav är nedsatt;

samt att hon enligt ett av kommunalnämndens ordförande i Vinslövs köping den 5 januari 1938 utfärdat intyg är medellös och sedan år 1921 på grund av nödvändig tillsyn av åldrig moder förhindrad att utföra förvärvsarbete.

Över föreliggande motion har utskottet i vederbörlig ordning inhämtat ututlåtande av statskontoret, som hört järnvägsstyrelsen.

Järnvägsstyrelsen har upplyst, att änkefru Krantz under tiden före ovannämnda enskilda järnvägars övertagande av staten den 1 augusti 1930 uppburit understöd med följande belopp för år räknat, nämligen 600 kronor åren 1923—1925, 500 kronor år 1926 och 300 kronor från och med år 1927, vilka understöd tillerkänts henne efter därom för varje år hos respektive järnvägsförvaltning gjord framställning. Med hänsyn härtill hade järnvägsstyrelsen genom beslut den 21 oktober 1930 beviljat henne ett årligt understöd av 300 kronor från och med den 1 augusti 1930, att utgå så länge hon levde ogift. Ehuruväl någon moralisk skyldighet icke kunde anses föreligga för staten att bereda henne ytterligare understöd, ville styrelsen dock icke motsätta sig, att det henne tillerkända understödet, därest så ansåges böra ske, från och med den 1 januari 1938 höjdes till ett belopp av högst 600 kronor, varå dyrtidstillägg icke borde utgå.

Statskontoret har i likhet med järnvägsstyrelsen med hänsyn till föreliggande omständigheter av ömmande art icke velat göra erinran emot att understödet höjes till det belopp, 600 kronor, som änkefru Krantz uppburit från Hässleholm—Markaryds järnvägsaktiebolag under de närmaste åren efter mannens frånfälle.

Utskottet. I likhet med de i ärendet hörda myndigheterna anser utskottet billighetsskäl tala för att änkefru Krantz tilldelas understöd av statsmedel till samma belopp, 600 kronor, som till henne utgivits av det enskilda bolaget under åren 1923—1925. Detta understöd, vilket synes böra utgå i form av en årlig pension — likväl utan rätt att därå uppbära dyrtidstillägg — torde böra bestridas av trafikmedel. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion II: 194, må medgiva, att kontrollören och trafikchefsassistenten vid förutvarande Hässleholm—Markaryds och Markaryd—Vein-

ge järnvägar Anders Krantz' änka Hanna Eleonora Krantz, född Johannesson, må från och med den 1 januari 1938 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, uppbära en årlig pension av 600 kronor, att utgå av trafikmedel, dock utan rätt att å pensionen åtnjuta dyrtidstillägg.

II. Statens vattenfallsverks medel.

24:o.

Biträdande ingenjören vid statens vattenfallsverk Johan Olov Anderssons änka. I en den 12 mars 1938 dagteckad proposition nr 249 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 15 föreslagit riksdagen medgiva, att biträdande ingenjören vid statens vattenfallsverk Johan Olov Anderssons änka Sigrid Andersson, född Jensen, må från och med den 1 januari 1938 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, uppbära en årlig pension av 660 kronor, att utgå av statens vattenfallsverks medel.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Andersson var född den 30 juli 1873 och avled den 20 juli 1930;

att han från och med den 9 februari 1915 oavbrutet intill sin död eller sålunda omkring 15 $^1/_2$ år var anställd såsom extra tjänsteman vid statens vattenfallsverk;

att han därunder var placerad vid Porjus kraftstation såsom underingenjör intill den 1 juli 1920 och därefter såsom biträdande ingenjör samt även tjänstgjorde som turbininspektör vid andra statens kraftanläggningar;

att han under tiden närmast före dödsfallet åtnjöt avlöning med 556 kronor 50 öre för månad jämte dyrtidstillägg ävensom kallortstillägg med 37 kronor 50 öre för månad;

att han såsom delägare i statens vattenfallsverks pensionskassa för pensionering av icke-ordinarie personal var tillförsäkrad rätt till tjänstepension;

att han i egenskap av extra tjänsteman icke hade möjlighet grunda någon pensionsrätt för sina efterlevande;

att han vid sin död efterlämnade änkan Sigrid Andersson, född Jensen, som är född den 6 oktober 1879, samt tre i äktenskapet födda barn, två söner och en dotter, vilka samtliga numera uppnått myndig ålder;

att bouppteckningen efter Andersson utvisade en behållning å något över 700 kronor;

att enligt under åren 1937 och 1938 utfärdade läkarintyg änkefru Anderssons arbetsförmåga är betydligt nedsatt och att föga sannolikhet föreligger för att hon ånyo skall bliva fullt arbetsför;

att änkefru Andersson, som är medellös, uppehåller sig hos släktingar i Norge;

samt att hennes barn innehava anställningar med blygsamma löneförhållanden och icke kunna verksamt bidraga till hennes försörjning.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

III. Statens domäners fond.

25:o.

Bokföraren vid domänverkets industriförvaltning Karl Axel Kjersels änka och barn. I en den 12 mars 1938 dagtecknad proposition nr 249 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i punkten 16 föreslagit riksdagen medgiva, att bokföraren vid domänverkets industriförvaltning Karl Axel Kjersels änka Frida Sofia Kjersel, född Rossbäck, och makarnas minderåriga dotter Britt Margareta må från och med den 1 november 1937 uppbära, änkan en årlig pension av 600 kronor under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, samt dottern ett årligt uppfostringsbidrag å 300 kronor till och med utgången av det kalenderår, varunder hon uppnår 18 års ålder, skolande såväl pensionen som uppfostringsbidraget utgå av statens domäners fond.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Kjersel var född den 13 mars 1896 och avled den 14 oktober 1937;

att han under tiden 10 oktober 1922—9 december 1934 var anställd såsom bokförare hos dåvarande aktiebolaget Skinnskattebergs såg- och lådfabrik vid det av bolaget ägda Skinnskattebergs sågverk;

att han, sedan Skinnskattebergs sågverk övertagits av domänstyrelsen, från och med den 10 december 1934 intill sin död innehade enahanda anställning vid domänstyrelsens industriförvaltning;

att sistnämnda anställning var förenad med avlöning till belopp av 3,960 kronor för år;

att han vid sin död efterlämnade änkan Frida Sofia Kjersel, född Rossbäck, vilken är född den 23 januari 1895, och dottern Britt Margareta, född den 28 oktober 1935;

att boupptecknigen efter Kjersel utvisade en behållning av omkring 1,500 kronor men att den avlidne härjämte efterlämnade en livförsäkring å 2,000 kronor, till vilken dottern insatts såsom förmånstagare;

samt att änkefru Kjersels arbetsförmåga är nedsatt på grund av ögonsjukdom.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

Stockholm den 31 mars 1938.

På bankoutskottets vägnar:

BJ. HOLMGREN.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Ehrnberg, Berling, Friggeråker, Sandén, Bjurström, Nilsson* i Mölndal, *Swartling* och *Leander;*

från andra kammaren: herrar *Holmgren, Lovén, Paulsen, Andersson* i Falkenberg, *K. A. Westman, Gustavson* i Västerås, *Osberg* och *Svedman;* dock att herr *Mattsson* deltagit i behandlingen av punkten 2 i stället för herr *Westman.*

Reservationer:

vid punkten 2 (ang. pension åt jordbrukskonsulenten E. A. Faith-Ells änka):

av herr *Mattsson,* som yrkat bifall till de likalydande motionerna I: 54 och II: 98, och alltså hemställt,

att riksdagen, i anledning av förevarande motioner I: 54 och II: 98, må medgiva, att jordbrukskonsulenten Eric Adam Faith-Ells änka Hedvig Helene Marie Faith-Ell, född Lindeberg, må från och med den 1 juli 1938 erhålla pension med det belopp, vartill pensionen skolat uppgå, därest jordbrukskonsulenten Faith-Ells tjänstgöring dels såsom konsulent i Kronobergs län under åren 1907—1909, dels ock såsom husdjurs- och mejerikonsulent i Estland under åren 1909—1919 inräknades i de tjänstår, för vilka pensionen skall beräknas; samt

vid punkten 14 (ang. pension åt f. d. folkskolläraren P. A. Petterssons änka):

av herrar *Nilsson* i Mölndal och *Gustavson* i Västerås, vilka anfört och hemställt följande:

»Riksdagen har visserligen tidigare i regel uppehållit principen att icke medgiva pension åt befattningshavares efterlevande, vilka saknat pensionsrätt på den grund, att befattningshavaren ingått äktenskap efter uppnåendet av viss i vederbörligt pensionsreglemente angiven levnadsålder. Undantag från denna regel hava emellertid förekommit, då särskilda förhållanden synts föreligga. Enligt vår uppfattning äro omständigheterna i förevarande fall sådana, att pension synes kunna beviljas utan risk för omfattande konsekvenser. Pensionsbeloppet torde skäligen böra bestämmas till 444 kronor för år. På grund av det anförda hemställa vi,

att riksdagen, i anledning av förevarande motion I: 68, må medgiva, att f. d. folkskolläraren Per August Petterssons änka Hilma Adolfina Pettersson, född Johansdotter, må från och med den 1 januari 1938 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 444 kronor.»

387720. Stockholm, Isaac Marcus Boktryckeri-Aktiebolag, 1938.